

Република Србија
ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
1 Пж 2961/19
16.7.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

ПРИВРЕДНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД, у већу састављеном од судија, Невен Вукашиновић, председник већа, Иванка Спаховић и Јелена Јовановић, чланови већа, у привредном спору тужиоца „MOBY DICK TRADE“ д.о.о. Београд-Велико Село, ул. Теслина бр.58, чији је пуномоћник Горан Ашанин, адвокат у Београду, против туженог “ELTON CORPORATION“ д.о.о. Београд, ул. Сање Живковић бр.28д, чији је пуномоћник Соња Лапчевић, адвокат у Београду, ради утврђења ништавости и повраћаја менице, вредност спора 3.813.265,00 динара, поступајући по жалби туженог изјављеној против пресуде Привредног суда у Београду бр.13-П. 6019/18 од 27.3.2019. године на седници већа одржаној дана 16. јула 2020. године, донео је следећу

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног суда у Београду бр. 13-П. 6019/18 од 27.3.2019. године у ставу I, II и III изреке и одлучује:

Одбија се тужбени захтев за утврђењем да је апсолутно ништава и без правне важности меница серијски бр. AA1200278 која је издата од стране тужиоца у корист туженог и обавезивањем туженог да повуче са реализације меницу серијски бр. AA1200278 издату од стране тужиоца у корист туженог и врати је тужиоцу у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Обавезује се тужилац да исплати туженом на име укупних трошкова поступка износ од 229.500,00 динара у року од 8 дана од пријема преписа другостепене одлуке са з.з.к. од дана извршности ове пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду 13-П. 6019/18 од 27.3.2019. године у ставу I изреке утврђено је да је апсолутно ништава и без правне важности меница серијски бр. AA1200278 која је издата од стране тужиоца у корист туженог. У ставу II изреке обавезан је тужени да повуче са реализације меницу серијски бр. AA1200278 издату од стране тужиоца у корист туженог и врати је тужиоцу у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде. У ставу III изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 418.698,00 динара под претњом извршења.

Против цитиране пресуде у целости тужени је поднео благовремену жалбу због битне повреде парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се жалба усвоји и ожалбена пресуда преиначи тако што ће се тужбени захтев одбити и обавезати тужени да накнади одређене трошкове поступка или да се пресуда укине те списи предмета врате првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање, при чему је поднет одређен захтев за накнаду трошкова жалбеног поступка.

У одговору на жалбу тужилац је у целости оспорио жалбене наводе туженог указујући да је жалба неоснована усмерена на одуговлачење поступка, са предлогом да се жалба одбије као неоснована и потврди првостепена пресуда, а тужени обавезе на сношење трошкова другостепеног поступка према опредељеном захтеву за накнаду трошкова.

Испитујући побијану одлуку у границама изјављене жалбе сагласно члану 386. Закона о парничном поступку Привредни апелациони суд налази да је жалба тужене основана.

Првостепени суд у поступању није учинио битне повреде поступка, на које се паушално указује изјављеном жалбом, нити повреде поступка о којима другостепени суд води рачуна по службеној дужности.

Првостепена одлука је јасна и разумљива, за своју одлуку суд је дао јасне и довољне разлоге.

Међутим изјављеном жалбом се основано указује да је на основу изведених доказа првостепени суд извео погрешан чињенично правни закључак да је тужилац доказао основаност тужбеног захтева, због чега се првостепена одлука испоставља неправилном и незаконитом.

Наиме увидом у списе предмета овај суд је нашао да је предмет тужбеног захтева опредељеног поднетом тужбом 23.3.2018. године утврђење да је апсолутно ништава и без правне важности меница серијски бр. АА1200278 која је издата од стране тужиоца у корист туженог и обавезивање туженог да повуче са реализације предметну меницу и врати је тужиоцу у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде, уз позивање да су странке биле у пословном односу промета робе и услуга по коме је тужени издао два рачуна и то: Рн. 13-300-000911 од 17.4.2013. године на износ од 184.500,00 динара и Рн.13-300-000912 од 17.4.2013. године на износ од 399.600,00 динара и приликом закључења наведеног посла тужилац је на инсистирање туженог потписао и издао бланко меницу серијског броја АА1200278 као обезбеђење потраживања туженог које има према тужиоцу из предметног правног посла, а тужени је потом самовољно без правног основа попунио предметну меницу на износ од 3.813.265,00 динара и поднео је на исплату НБС са валуто 08.4.2018. године, због чега се рачун тужиоца налази у блокади од 20.3.2018. године, па како је тужени злоупотребио меницу која се код њега налазила као обезбеђење плаћања по испостављеним рачунима који су у потпуности измиреени уплатама 16.4.2013. године и 18.7.2013. године није постојало овлашћење туженог као имаоца менице на попуњавање менице на наведени износ и пуштање исте на реализацију, при чему је предложио одређивање привремене мере да би се спречило ненадокнадиво наступање штете на страни тужиоца, забраном НБС одсеку за принудну наплату свака даља реализација наведене менице до правоснажног окончања овог поступка.

У одговору на тужбу и предлог за одређивање привремене мере тужени је оспорио тужбу и тужбени захтев, указујући да није спорно да је тужилац издао туженом бланко меницу серијског бр. АА1200278, али не ради обезбеђења потраживања по рачунима на које се позива, већ ради обезбеђења потраживања туженог које има према тужиоцу из правног посла, али правни посао се не односи на рачуне на које се позива тужилац, већ је тужилац у својству преузимаоца дуга преузео дуговање своје друге фирме „Браво продукт“ које иста има према туженом као повериоцу у укупном износу од 4.256.740,00 динара, а по Уговору о преузимању дуга од 01.11.2015. године. Према приложеном уговору тужилац се обавезао да одмах по потписивању уговора исплати преузети дуг, међутим тужилац је измирио само део дуга, па је преостало дуговање тужиоца према туженом у износу од 3.813.265,00 динара, па како је рок за измирење обавезе протекао пре више од 2 године тужени је био принуђен да наплату дуговања обезбеди из бланко менице коју му је тужилац предао на име обезбеђења обавеза из

међусобног пословног односа, при чему је учинио неспорним да је тужени испоставио рачуне на које се позива тужба и исте рачуне је тужилац измирио у доцњи, али ни ти рачуни ни наведене уплате се не односе на дуговање по основу којег је тужени меницу поднео на наплату, па предлаже да се тужбени захтев као неоснован одбије и да се предложена привремена мера не одреди јер нису испуњени услови прописани одредбом чл. 449 ЗИО.

Првостепени суд је својим решењем П. 1499/18 од 04.4.2018. године одредио предложену привремену меру, које решење је по жалби туженог решењем Привредног апелационог суда Пж. 2378/18 од 16.5.2018. године потврђено, након чега је првостепени суд извео доказе у списима и одбио предложено економско финансијско вештачење од стране туженог на околност измирења обавеза по уговору о преузимању дуга и саслушања сведока АА на околност закључења уговора о преузимању дуга, којим предлозима се тужиоц противио, након чега је суд исте одбио и пресудом бр.13 П. 1499/2018 од 13.9.2018. године усвојио тужбени захтев у целости, која пресуда је по жалби туженог укинута решењем Привредног апелационог суда Пж 5604/18 од 07.11.2018. године и предмет враћен на поновни поступак уз упут да првостепени суд утврди да ли је предметну меницу пратило менично овлашћење и каква је садржина меничног овлашћења од чега зависи да ли је меница злоупотребљена, при чему је терет доказивања на тужиоцу.

Првостепени суд је поновном поступку извео предложене доказе и на основу приложеног захтева за регистрацију менице серијски број АА1200278 од 17.4.2013. године у коме је у рубрици: „основ издавања и износ из основа/валута“, уписано промет робе, без уписаног износа и валуте извео чињенично правни закључак: „да је предметна меница попуњена супротно одредби чл.16 Закона о меници, обзиром да је дата и регистрована дана 17.4.2013. године и да је основ издавања менице промет робе, а како је то наведено у захтеву за регистрацију менице од 17.4.2013. године, а да је неспорно попуњена на други пословни однос који проистиче из уговора о преузимању дуга од 01.11.2015. године којим тужилац преузима дуг трећег лица према туженом, при чему у наведеном уговору није наведено да ће као средство обезбеђења обавезе тужиоца према туженом по том уговору служити већ предата бланко меница. Неспорно је да је тужилац измирио дуг према туженом по рачунима од 17.4.2013. године, као и да је тужени меницу попунио на износ од 3.813.265,00 динара ради реализације обавезе по Уговору о преузимању дуга од 01.11.2015. године из чега произилази да је меница попуњена супротно меничном овлашћењу.“ Па је код таквог стања ствари првостепени суд нашао да је тужбени захтев основан, јер је предметна меница дата као средство обезбеђења обавезе тужиоца према туженом по испостављеним рачунима из 2013.године коју је тужилац неспорно измирио, а не као средство обезбеђења обавезе тужиоца према туженом по уговору о преузимању дуга из 2015. године.

Код таквог стања ствари основано се указује жалбом да тужилац, сагласно упуту другостепене укидне одлуке није доказао да је предату бланко меницу за обезбеђење потраживања туженог пратило менично овлашћење, чија би садржина упућивала да је предметна меница злоупотребљена.

Наиме одредбом чл. 16 ст. 1 и 2 Закона о меници на коју се позвао првостепени суд прописано је да: лица против којих је постављен захтев да испуне своје обавезе из менице не могу према њеном стицаоцу истицати приговоре који имају основе у њиховим личним односима са трасантом или којим ранијим имаоцем менице, осим ако је садашњи ималац менице, приликом њеног стицања, свесно поступио на штету дужника, ако је меница, која је у време издавања била непотпуна, накнадно испуњена противно постојећем споразуму, повреда споразума не може се имаоцу менице, осим ако ју је стекао зломислено или ако је при стицању менице поступио са великом немарношћу.

У ситуацији, како се правилно указује жалбом, као и упутом из претходног укидног решења, меница је строго формалан правни посао, па се постојање злоупотребе бланко издате менице може расправити само кроз оцену да ли је иста испуњена у складу са садржином меничног овлашћења које је требало да прати бланко меницу, а у одсуству меничног овлашћења за испуњавање бланко менице, не може се ценити садржина постојања споразума странака за попуњавање менице, на основу непотпуно испуњеног обрасца за регистрацију издате менице и на основу логицирања суда у погледу правног посла чије се извршење обезбеђује бланко издатом меницом.

Наиме, чињеница да је меница издата исти дан кад је роба фактурисана рачунима на које се позива тужилац и испоручена од стране туженог сама за себе, не указује да је бланко меница издата баш за обезбеђења плаћања наведених рачуна у ситуацији кад у регистрацији менице нису уписани ни износ ни валута плаћања по испостављеним рачунима, при чему није уобичајено да је испорука робе непосредно везана издавањем бланко менице, будући да се средства обезбеђења плаћања испоручене робе по правилу предају пре извршене испоруке, надаље ако је меница предата за обезбеђење извршења правног посла везаног само за наведену испоруку робе зашто издавалац менице није по измирењу обавезе за испоручену робу неспорним исплатама извршеним 16.4.2013. године и 18.7.2013. године писмено тражио враћање предметне менице ако је иста служила само за обезбеђење обавезе тужиоца из овог правног посла. Управо ради отклањања било каквих дилема у погледу садржине споразума странака у односу на попуњавање бланко менице иста се доказује меничним овлашћењем које прати меницу, а у одсуству меничног овлашћења, нема доказа да је тужени као законити ималац менице исту попунио супротно споразуму странака, како се основано указује жалбом.

Код таквог стања ствари очигледно се испоставља погрешним чињенично-правни закључак првостепеног суда да је тужилац изведеним доказима доказао основаност тужбеног захтева, имајући у виду да тужилац није доказао постојање меничног овлашћења и садржином меничног овлашћења постојање злоупотребе на страни туженог као законитог имаоца бланко менице приликом попуњавања менице пре предаје исте на реализацију, због чега је другостепени суд примењујући овлашћење из чл. 394 тач. 2 ЗПП-а преиначио првостепену пресуду, будући да није спорно међу странкама, да бланко издату меницу није пратило менично овлашћење, а тужени је у бланко меницу унео износ преосталог потраживања према тужиоцу као издаваоцу бланко менице по основу Уговору о преузимању дуга од 01.11.2015. године.

Другостепени суд је применом одредбе чл. 165 ст. 2 у вези са чл. 153 ст. 1 и 154 ЗПП-а донео одлуку о укупним трошковима спора, прихватајући опредељен захтев туженог за накнаду трошкова спора од 27.3.2019. године у укупном износу од 184.500,00 динара, што са наградом за састав ове жалбе од 45.000,00 динара укупно износи 229.500,00 динара, при чему трошкове такси суд није признао будући да нема доказа да је исте тужени плаћао.

Имајући у виду наведено, применом чл. 394 тач. 2 Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци.

НВ/ЈО

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА - СУДИЈА
Невен Вукашиновић, с.р.

За тачност отправка